

Lighed blandt pensionister skabes af det, alle får – ikke af det, nogen skal af med

Det er selve folkepensionens eksistens og ikke den sammensatte marginalskat, der er hovedårsag til den store indkomstudjævning blandt pensionister.

Sådan lyder den korte version af konklusionen på en ny analyse fra ATP.

Analysen viser, at langt den største grund til en relativt jævn indkomstfordeling blandt pensionister er det, alle får, fremfor det nogle skal af med. Altså: Det, at alle får folkepension, er den helt store udjævner af indkomster. Langt mindre betyder det i det store omfordelingsregnskab at nogle – de, der har en relativt høj indtægt – skal af med ekstra skat og får fradrag i pensionstillægget.

Udgangspunktet for analysen er en sammenligning af to personer – A og B. Forskellen på de to er, at A har haft en gennemsnitlig løn og en lige så gennemsnitlig indbetaling til en arbejdsmarkedspension gennem hele arbejdslivet. B, derimod, har ikke sparet en krone op ud over den obligatoriske ATP-opsparing.

A står på grund af sin opsparing til at få udbetalt 137.000 kr. om året, mens B må tage til takke med de 22.000 kr., der kommer fra ATP. Umiddelbart er B's indkomst fra egen opsparing 84 pct. mindre end A's, som det ses i tabellen.

Sådan foregår indkomstudjævningen blandt pensionister

	A: Gennemsnitlig opsparing	B: Lav opsparing	Så meget har B mindre end A	Indkomstudjævning
Arbejdsmarkedspension	115.000	-		
ATP	22.000	22.000		
Samlet supplerende pension incl. ATP	137.000	22.000	-84%	
Folkepension	147.000	147.000		-43%
Samlet pension med fuld folkepension	284.000	169.000	-40%	
Indtægtsregulering af folkepensionens tillæg	-21.000	-		-8%
Skat	-84.000	-48.000		
Nettoindkomst efter skat	179.000	121.000	-32%	

Note: Afrundet til hele 1.000 kr. Der er set bort fra ældrechecken og andre sociale ydelser.
Kilde: ATP 2015.

Store forskelle i supplerende pension bliver til langt mindre forskelle, når det gælder den disponible indkomst for pensionister. Langt den største kilde til indkomstudjævning blandt pensionister er det faktum, at alle i udgangspunktet får fuld folkepension. I eksemplet udjævner folkepensionen med 43 pct. point, mens den sammensatte skat kun bidrager med 8 pct. point.

Denne markante indkomstforskel er dog langt fra det, der gælder, når alt er regnet med.

Først og fremmest skal de begge have

folkepensionen lagt oven i de private udbetalinger, hvilket giver dem begge ekstra 147.000 kr. Når begge modtager disse penge, udjævnes indkomstforskellene voldsomt. A har nu 284.000 kr. mod

B's 169.000 kr., hvilket betyder, at B nu kun har 40 pct. mindre end A.

Dernæst skal der tages stilling til, om pensionstillægget skal reduceres som følge af en samlet høj indkomst. Da A har en ganske høj supplerende indtægt, bliver hans pensionstillæg reguleret. Endelig skal de begge to betale skat, og A, der har en højere indtægt, skal betale mere end B. Denne sammensatte beskatning reducerer forskellen yderligere, således at A i sidste ende har en årsindkomst på 179.000 kr., mens B's indkomst er på 121.000 kr. Forskellen på de to pensionsters indkomst er nu den, at B har 32 pct. mindre at gøre godt med end A.

Tallet 115.000 kr. i supplerende pension ud over ATP svarer nogenlunde til, hvad en gennemsnitslønmodtager, som betaler ind til pension gennem hele arbejdslivet, kan forvente at få ud af sine anstrengelser. Der er i dag ikke mange pensionister, der har så store supplerende indkomster – det har kun hver femte. Selv hvis fokus alene rettes mod de yngste pensionister, er andelen stort set den samme.

Folkepensionen er kernen i omfordelingen

Ifølge Torben Tranæs, forskningsdirektør på SFI, viser analysen mere end noget andet, hvor stor en rolle selve folkepensionen spiller nu og i fremtiden: "Selv på lang sigt vil det være de færreste, der har en større opsparing end de her angivne 115.000 kr. årligt. For dem, der har det – eller mindre – er folkepensionen en kæmpe omfordeling. Det bliver givet på et tidspunkt i livet, hvor indkomsterne er små. Og det bliver givet til alle, så det jævner virkelig ud."

Han peger på, at det løbende debatteres hvordan høj sammensat marginalskat blandt pensionister med egen opsparing påvirker lysten til at spare op. "Analysen her kan ikke bruges til at udtale sig om det spørgsmål. Men den viser, en meget stor del af indkomstudjævningen har andre kilder end det, at de rigeste får klippet deres ydelser," siger Torben Tranæs."

I tråd med internationale erfaringer

"Det billede, der tegner sig i Danmark, er på linje med internationale erfaringer", forklarer chefanalytiker i ATP Ole Beier

Sørensen. "Offentlige pensioner udgør en helt central del af pensionspakken i stort set alle udviklede lande, og de er generelt indrettet på en sådan måde, at de udjævner indkomst. I nogle lande sker indtægtsudjævningen som her via indtægtsregulering af offentlige pensionsydelser, i andre lande sker det via skattesystemet eller via særlige vilkår for optjening af pension for de økonomisk set dårligst stillede. Atter andre anvender i højere grad målrettede sociale ydelser. Metoderne og styrken kan variere, men billedet er klart og dilemmaerne er de samme. Lande, der som vi har en folkepension, har generelt også en kraftigere indkomstudjævning," siger Ole Beier Sørensen.

Sådan er der regnet

Den private pensionsydelse er beregnet ved hjælp af en privat bruttodækningsgrad – det vil sige, hvor stor en andel af den skattepligtige indkomst i det sidste år som erhvervsaktiv kan den private pension ventes at dække: Den private bruttodækningsgrad er dannet i ATP's dækningsgradsmodel.